

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 76/12
Luxembourg, 12. junija 2012

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-617/10
Aklagaren proti Hansu Åkerbergu Franssonu

Po mnenju generalnega pravobranilca P. Cruza Villalóna Listina Evropske unije o temeljnih pravicah ne preprečuje tega, da je osebi naložena sankcija v kazenskem postopku zaradi dejanj, za katera ji je bila z dokončno odločbo naložena sankcija že v upravnem postopku zaradi istega ravnanja

Kljub temu prepoved samovoljnega ravnanja zahteva, da se upošteva predhodno naložena upravna sankcija, zato da se izreče milejša kazen

Zunaj okvira Evropske unije so njene države članice skupaj z drugimi evropskimi državami ratificirale Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP). Spoštovanje obveznosti, ki izhajajo iz te konvencije, zagotavlja Evropsko sodišče za človekove pravice, ki ima sedež v Strasbourgu.

Vzporedno je Unija ob sprejetju Lizbonske pogodbe sprejela tudi zavezujočo Listino o temeljnih pravicah. Natančneje, Listina priznava načelo *ne bis in idem*, to je pravico, v skladu s katero ni mogoče biti dvakrat obsojen ali kaznovan zaradi istega kaznivega dejanja.

Če je temeljna pravica priznana tako z Listino kakor z EKČP, Listina določa, da sta vsebina in obseg te pravice enaki vsebini in obsegu, ki ju določa EKČP.

H. Å. Fransson je samozaposlena oseba. V davčnih letih 2004 in 2005 ni izpolnil davčnih obveznosti na Švedskem. Švedski organi so mu 24. maja 2007 za davčne kršitve, storjene v davčnem letu 2004, naložili davčno globo, od katere 4872 SEK odpade na prekršek v zvezi z DDV – davkom, ki je urejen z Direktivo iz leta 2006¹. Za davčno leto 2005 pa so mu švedski organi naložili drugo globo, od katere 3255 SEK odpade na prekršek v zvezi z DDV.

Švedski davčni organi so 24. maja 2007 na podlagi švedskega zakona o davčnih prekrških H. Å. Franssonu naložili globo za zadevne davčne kršitve. H. Å. Fransson ni vložil pritožbe zoper odločbi o davčni globi ne za davčno leto 2004 ne za davčno leto 2005, tako da sta postali dokončni. Nato je bil junija 2009 zoper H. Å. Franssona uveden kazenski postopek. Državno tožilstvo mu namreč očita kaznivo dejanje davčne utaje, storjeno v davčnih letih 2004 in 2005. Tako kaznivo dejanje se kaznuje z zaporom do šestih let. Obtožnica državnega tožilstva temelji na istih dejstvih kot upravna sankcija, izrečena 24. maja 2007.

Haparanda tingsrätt (predložitveno sodišče na Švedskem), ki odloča v kazenskem postopku, v teh okoliščinah sprašuje Sodišče, ali načelo *ne bis in idem*, zagotovljeno z Listino, nasprotuje temu, da država članica zaradi neizpolnitve obveznosti plačila DDV za ista dejanja naloži dvojno, upravno in kazensko sankcijo.

Položaji, za katere se uporablja Listina

Generalni pravobranilec v teh sklepnih predlogih opozarja, da se določbe Listine uporabljajo za države članice samo, ko izvajajo pravo Unije. Tako je v položajih, v katerih nacionalni državni

¹ Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, str. 1).

organi „izvajajo“ pravo Unije, Unija pristojna, da prevzame obveznost zagotavljanja temeljnih pravic glede ravnanja držav.

V tej zadevi generalni pravobranilec meni, da **stopnja povezanosti med „uporabljenim“ pravom Unije** (v obravnavani zadevi direktiva iz leta 2006) **in ravnanjem Švedske ne zadošča za utemeljitev jasno določljivega interesa Unije za prevzem obveznosti zagotavljanja načela *ne bis in idem***. Švedski davčni sistem kaznovanja namreč ne izhaja neposredno iz prava Unije, saj zadevna direktiva ne ureja sistema kaznovanja davčnih kršitev, ki se nanašajo na DDV. Švedska se je torej omejila na to, da je svoj sistem davčnega kaznovanja zaupala službi za pobiranje DDV.

Ker v obravnavani zadevi ne gre za uporabo prava Unije, generalni pravobranilec Sodišču predlaga, naj se izreče za nepristojno za odgovarjanje na vprašanja, ki jih je postavilo švedsko sodišče.

Načelo *ne bis in idem*

Vendar je za primer, da bi se Sodišče štelo za pristojno, generalni pravobranilec preučil obseg načela *ne bis in idem* v pravu Unije, in sicer ali to načelo, kakor je zapisano v Listini, nasprotuje temu, da država članica ob uporabi prava Unije za ista dejanja naloži dvojno, upravno in kazensko sankcijo.

Pri tej preučitvi je generalni pravobranilec spomnil, da sta po Listini vsebina in obseg pravic, navedenih v njej, „enaka“ vsebini in obsegu ustreznih pravic, ki ju določa EKČP.

Generalni pravobranilec opominja, da EKČP priznava načelo *ne bis in idem*. Še več, v skladu z razlago te konvencije, ki jo je podalo Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu, **EKČP nasprotuje ukrepom dvojne, upravne in kazenske sankcije na podlagi istih dejstev** in tako prepoveduje uvedbo novega, upravnega ali kazenskega postopka, če je odločba glede prve sankcije postala dokončna.

Kljub temu pa generalni pravobranilec navaja, **da države podpisnice EKČP, med katerimi so številne države članice Unije, niso soglasno potrdile načela *ne bis in idem* iz EKČP**. Nekatero državo članico Unije namreč niso ratificirale te prepovedi ali pa so glede nje izrazile zadržke in podale razlagalne izjave.²

Ob upoštevanju tega **generalni pravobranilec meni, da je treba, kadar države članice kot v obravnavanem primeru ne zagotavljajo temeljne pravice iz EKČP v celoti (v tem primeru prepoved dvojne, upravne in kazenske sankcije), osvetliti razlago Listine ob upoštevanju EKČP**. V teh okoliščinah je po mnenju generalnega pravobranilca EKČP vir navdiha pravu Unije, stopnje varstva, ki jo zagotavlja Listina, pa ni mogoče popolnoma izenačiti s stopnjo varstva, ki jo zagotavlja EKČP.

Glede na ta preudarek generalni pravobranilec meni, da nič v besedilu Listine ne omogoča sklepa, da se je želela preprečiti kumulacija upravne in kazenske sankcije za isto dejanje. Poleg tega se v besedilu Listine vztraja pri kazenski razsežnosti načela *ne bis in idem*. Vendar P. Cruz Villalón poudarja, da načelo sorazmernosti in vsekakor prepoved samovoljnega ravnanja, ki sta značilna za pravno državo, zahtevata, naj se v kazenskem postopku upošteva, da je bilo dejansko stanje, ki se obravnava, že predmet upravne kazni.

Zato generalni pravobranilec sklepa, da **Listina državam članicam ne preprečuje uvedbe kazenskega postopka za ista dejanja, za katera je bila že v upravnem postopku z dokončno odločbo naložena sankcija, če kazensko sodišče upošteva že izrečeno upravno sankcijo, da**

² Na dan predstavitve teh sklepnih predlogov člena 4 Protokola št. k EKČP, s katerim je priznано načelo *ne bis in idem*, niso ratificirali Nemčija, Belgija, Nizozemska in Združeno kraljestvo. Od držav, ki so ga ratificirale, je Francija izrazila pridržek k navedenemu protokolu, s katerim je omejila njegovo uporabo na kršitve kazenskega prava. Prav tako so Nemčija, Avstrija, Italija in Portugalska ob podpisu podale številne izjave, s katerimi so poudarile omejen obseg člena 4 Protokola št. 7, katerega varstvo obsega samo dvojno „kazensko“ sankcijo, v smislu, ki izhaja iz notranjega pravnega reda.

bi tako omililo kazen, ki bi jo sicer izreklo. Švedsko predložitveno sodišče mora presoditi, ali nacionalno pravo omogoča tako kompenzacijo.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu, temveč zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sklepa je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793